

Zoznam klientov ako predmet obchodného tajomstva samostatného finančného agenta

Andrea Slezáková⁴

List of clients as an object of a trade secret of an independent financial agent

Abstract

The legislator assumes in the valid legal regulation that an independent financial agent is entitled to provide co-operation to the client in the administration of the financial service contract. A special relationship based on trust is being established between the client and the independent financial agent. An independent financial agent has its own information and skills on how to acquire and stabilize the stock of clients. The paper focuses on the analysis why a list of clients is an object of a trade secret of an independent financial agent.

Key words

trade secret, list of clients, independent financial agent

JEL Classification: K2, K29

Received: 30.5.2021 Accepted: 3.7.2021

Úvod

Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnom sprostredkovaní“) integruje podmienky distribúcie finančných služieb v sektoroch poistenia alebo zaistenia, kapitálového trhu, prijímania vkladov, doplnkového dôchodkového sporenia, starobného dôchodkového sporenia a poskytovania úverov, úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov.

Predmetná úprava je jedinečná a nepribližuje sa regulácii susedných štátov. Jej unikátnosť spočíva okrem iného aj v tom, že rozlišuje medzi finančným poradenstvom a finančným sprostredkovaním.

Finančné poradenstvo sa vykonáva za účelom poskytnutia informácií, analýz, dostatočných na to, aby mohol klient uskutočniť zodpovedné rozhodnutie o vstupe do zmluvného vzťahu s finančnou inštitúciou (Winkler, 2020). Odplatu za činnosť finančnému poradcovi poskytuje výlučne klient. Povolením na vykonávanie činnosti finančného poradcu disponuje k 30. máju 2021 osem subjektov.⁵ Informácie a odporúčania poskytované finančným poradcami sú nezávislé, vychádzajúce z analýzy dostatočného počtu

⁴ JUDr. Andrea Slezáková, LL.M., PhD., Ekonomická univerzita v Bratislave, Obchodná fakulta, Katedra obchodného práva, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava, andrea.slezakova@euba.sk. Príspevok bol spracovaný v rámci projektu APVV-16-0553 „Premeny a inovácie konceptu kapitálových spoločností v podmienkach globalizácie“.

⁵ Dostupné na https://subjekty.nbs.sk/?aa=select_sector&bb=6&cc=&qq= [cit.2021-05-30].

dostupných finančných služieb. Teda nevychádzajú z obmedzenej ponuky finančných služieb (Winkler, 2020).

Podľa informácií verejne dostupných na webovom sídle Národnej banky Slovenska je ku dňu 30. mája 2021 oprávnených na finančné sprostredkovanie 23 528 subjektov.⁶

Podľa § 2 ods. 1 zákona o finančnom sprostredkovaní, finančné sprostredkovanie je vykonávanie najmenej jednej z týchto činností:

- a) predkladanie ponúk na uzavretie zmluvy o poskytnutí finančnej služby, uzavieranie zmluvy o poskytnutí finančnej služby a vykonávanie ďalších činností smerujúcich k uzavretiu alebo k zmene zmluvy o poskytnutí finančnej služby,
- b) poskytovanie odbornej pomoci, informácií a odporúčaní klientovi na účely uzavretia, zmeny alebo ukončenia zmluvy o poskytnutí finančnej služby,
- c) spolupráca pri správe zmluvy o poskytnutí finančnej služby, ak charakter finančnej služby takú spoluprácu umožňuje,
- d) spolupráca pri vybavovaní nárokov a plnení plynúcich klientovi zo zmluvy o poskytnutí finančnej služby, najmä v súvislosti s udalosťami rozhodujúcimi pre vznik takýchto nárokov, ak charakter finančnej služby takúto spoluprácu umožňuje,
- e) poskytovanie informácií o jednej alebo o viacerých zmluvách o poskytnutí finančnej služby v súlade s kritériami, ktoré si klienti zvolia prostredníctvom webového sídla alebo iných médií, ako aj predloženie porovnania jednotlivých produktov vrátane ceny a porovnania týchto produktov alebo poskytnutie zľavy z ceny zmluvy o poskytnutí finančnej služby, ak klient môže priamo alebo nepriamo uzatvoriť zmluvu o poskytnutí finančnej služby prostredníctvom webového sídla alebo iných médií.

Zákonodarca rozširuje legálnu definíciu finančného sprostredkovania o ďalšie okruhy činností špecifických a príznačných pre sektor kapitálového trhu a sektor poisťovní alebo zaistenia.

Finančné sprostredkovanie predstavuje súbor na seba naväzujúcich úkonov, ktorých hlavným „činiteľom“ je klient. V nasledujúcom texte venujeme pozornosť úvahám o tom, prečo tvoria zoznamy klientov predmet obchodného tajomstva samostatného finančného agenta.

1 Metodika práce

Cieľ príspevku predstavuje analyzovanie jednotlivých znakov legálnej definície obchodného tajomstva, tak ako je zakotvená v platnej právnej úprave. Príspevok sa zameriava na skúmanie súvzťažnosti finančnoprávných a obchodnoprávných noriem pri realizácii finančného sprostredkovania, a to na základe analýzy a syntézy.

⁶ Dostupné na https://subjekty.nbs.sk/?aa=select_sector&bb=6&cc=&qq= [cit.2021-05-30].

Analýzou sa skúmaný objekt rozkladá na jednotlivé časti a následne sa skúmajú vzájomné vzťahy týchto elementov. Na základe analýzy boli finančnoprávne a obchodnoprávne normy rozdelené na jednotlivé prvky. Následne boli relevantné časti syntézou zložené do celku. Z poznania jednotlivých podstatných častí na základe syntézy ako všeobecnej poznávacej metódy možno dospieť k všeobecnému tvrdeniu (Mosný et al., 2018).

2 Výsledky a diskusia

Systematicky právo k obchodnému tajomstvu patrí medzi duševné práva v oblasti hospodárstva a môže byť ako iná majetková hodnota aj predmetom súkromnoprávných vzťahov (Patakyová et al., 2016).

2.1 Obchodné tajomstvo - pojem

Zákon č. 513/1991Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“ alebo „zákon“) vymedzuje obchodné tajomstvo ako ideálny objekt, nehmotný statok, ktorý prináleží k podniku a je predmetom absolútneho práva podnikateľa, ktorý podnik ako hromadnú vec vlastní (Patakyová et al., 2016).

Nehmotný statok možno charakterizovať ako zvláštny druh objektu právnych vzťahov, ktorý má nehmotnú povahu - ide o výsledky duševnej tvorivej činnosti, či už ide o ochranu označení alebo o výsledky tvorivej činnosti alebo o skúsenosti, hodnoty a prejavy ľudskej osobnosti (Boháček, Jakl, 2002).

Reguláciu obchodného tajomstva nachádzame v § 17 až § 20 Obchodného zákonníka. Z hľadiska právnej kvalifikácie ide o nehmotné právo pôsobiace *erga omnes* (Suchoža et al., 2016).

Názov obchodné tajomstvo nekorešponduje presne s obsahom tohto inštitútu, keďže sa v predmetnom ustanovení píše o skutočnostiach obchodnej, výrobnjej a technickej povahy, z obsahu teda vyplýva, že zákonodarca chce chrániť nielen obchodné, ale aj výrobné, resp. podnikové tajomstvo v najširšom zmysle slova (Kubíček et al., 2008).

Atribútom tohto práva je jeho vznik v rámci prevádzkovania podniku s tým, že po naplnení zákonných znakov vzniká jeho právna ochrana bez toho, aby obchodné tajomstvo podliehalo osobitnej registrácii (Patakyová et al., 2016).

Subjektívne absolútne právo majiteľov obchodného tajomstva, ktoré je jednotné, pozostáva z dispozičných práv a z majetkového práva (Lazar et al., 2018). Dispozičné práva subjektívneho absolútneho práva majiteľov obchodného tajomstva predstavujú právo sprístupniť obchodné tajomstvo iným subjektom, či už ako samostatný predmet právneho vzťahu, alebo ako súčasť predaja podniku alebo časti podniku, s ktorou je obchodné tajomstvo spojené, a právo poskytnúť súhlas - licenciu na využívanie obchodného tajomstva iným subjektom (Lazar et al., 2018). Majetkovým právom subjektívneho absolútneho práva majiteľov obchodného tajomstva je právo na odmenu za sprístupnenie obchodného tajomstva (Lazar et al., 2018).

Od pojmu obchodné tajomstvo je nutné odlišiť termín know-how. Aby určitý hmotný statok mohol byť predmetom ochrany ako know-how a následne predmetom právnych a najmä záväzkových vzťahov ako know-how, musí spĺňať nasledovné znaky:

- ide o nehmotný statok, ktorý je vyjadrený vo forme umožňujúcej jeho vnímanie a poznanie (tzv. určiteľnosť know-how),
- tvoria ho poznatky, informácie, skúsenosti a vedomosti z rôznych oblastí, najmä hospodárskych,
- má podstatný význam (je užitočné) pre jeho používateľa,
- nie je všeobecne známe a ani dostupné,
- má svoju hodnotu (cenu), ktorú možno vyjadriť v peniazoch,
- je využiteľné tretími osobami,
- je prevoditeľné,
- nie je chránené podľa osobitných predpisov (Vojčík, 2016).

Z uvedeného je zrejmé, že obchodné tajomstvo je z obsahového hľadiska pojem širší, pretože v sebe zahŕňa aj know-how (Vojčík, 2015). Obchodné tajomstvo je osobitný inštitút obchodného práva a know-how jeho možným predmetom a naopak, know-how môže existovať samostatne a nemusí byť súčasťou majetku podnikateľského subjektu, môže byť majetkom fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá nepodniká (Vojčík, 2015).

2.2 Realizácia finančného sprostredkovania

Finančné sprostredkovanie predstavuje podnikanie *sui generis*, na ktoré sa subsidiárne vzťahuje Obchodný zákonník.

Legálna definícia finančného sprostredkovania je tvorená hore uvedenými okruhmi aktivít, zákonodarca vyjadruje v platnej právnej úprave myšlienku, že činnosť samostatného finančného agenta nie je obmedzená na uzatvorenie zmluvy o poskytnutí finančnej služby. Regulácia reflektuje skutočnosť, že vzťah medzi samostatným finančným agentom a klientom je postavený na dôvere. A preto pod pojem finančné sprostredkovanie možno subsumovať činnosti akými sú napríklad rôzne konzultácie vzťahujúce sa na zmluvu o poskytnutí finančnej služby a jej správu, zmenu alebo ukončenie, spoluprácu pri vybavovaní nárokov a plnení plynúcich klientovi zo zmluvy o poskytnutí finančnej služby (Sidak et al., 2014).

Pojmovým znakom finančného sprostredkovania je funkcia finančného agenta ako medzičlánku medzi klientom a finančnou inštitúciou alebo viacerými finančnými inštitúciami a je v konečnom dôsledku vždy vykonávané na základe zmluvy medzi finančným agentom a finančnou inštitúciou (Slezáková et al., 2020). Na druhej strane platí, že právna úprava ako aj komerčná realita neobmedzujú chápanie finančného sprostredkovania na jednoduchú distribúciu finančných služieb v zmysle obchodného zastúpenia, vzhľadom na širokú sektorovú škálu finančných služieb, v ktorých môže byť finančné sprostredkovanie vykonávané (Slezáková et al., 2020).

Zákon o finančnom sprostredkovaní umožňuje realizovať finančné sprostredkovanie samostatným finančným agentom, viazaným finančným agentom, podriadeným finančným agentom, sprostredkovateľom doplnkového poistenia, viazaným investičným

agentom, finančným sprostredkovateľom z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a finančným sprostredkovateľom z iného členského štátu v oblasti poskytovania úverov na bývanie.

Z predmetnej skupiny budeme venovať pozornosť kategórii samostatných finančných agentov. A to z dôvodu, že zákonodarca im umožňuje distribuovať vzájomne si konkurujúce finančné služby, tzn., môže byť činní v tom istom čase pre rôzne finančné inštitúcie. Sú oprávnení vykonávať finančné sprostredkovanie prostredníctvom podriadených finančných agentov. Patria medzi dohliadané subjekty finančného trhu. Zároveň ich Národná banka Slovenska za zákonne ustanovených podmienok sankcionuje za správne delikty (Daudrikh, 2017), pričom postih za predmetné delikty je postavený na objektívnej zodpovednosti (Daudrikh, 2017).

Samostatný finančný agent predstavuje podnikateľa podľa § 2 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka. Zákonnú definíciu podnikania charakterizuje päť znakov, ktoré musia byť splnené súčasne:

- a) Sústavná činnosť – je opakom jednorazovej, príležitostnej činnosti. Sústavnosť spočíva v opakovaní tejto činnosti zo strany podnikateľa, aj keď jej intenzita nemusí byť stále rovnaká, môže to byť aj sezónna činnosť;
- b) Samostatnosť sa prejavuje v metódach rozhodovania a riadenia podniku podnikateľa;
- c) Vo vlastnom mene – prezentuje podnikateľa navonok a rozlišuje ho od iných podnikateľov; obchodné meno je najvýznamnejší identifikačný znak podnikateľa, jeho používanie je právom aj povinnosťou podnikateľa;
- d) Podnikanie je činnosť vykonávaná na vlastnú zodpovednosť, to znamená, že podnikateľ sám znáša všetky podnikateľské riziká spojené s podnikaním;
- e) Dosiahnutie zisku je konečným cieľom podnikateľskej činnosti. Nie je však vylúčená aj iná motivácia, ako napríklad seberealizácia bez ohľadu na dosahovanie zisku (Veterníková et al., 2017).

3 Obchodné tajomstvo v podmienkach uskutočňovania finančného sprostredkovania samostatným finančným agentom

Znenie Obchodného zákonníka taxatívne upravuje prvky, ktoré musí spĺňať každá skutočnosť považovaná podnikateľom za obchodné tajomstvo, samotné rozhodnutie podnikateľa ani dohoda zmluvných strán nie je dostatočným dôvodom na vznik obchodného tajomstva, ak nie sú kumulatívne splnené podmienky stanovené zákonom (Majojka et al., 2016).

Medzi znaky legálnej definície obchodného tajomstva, patrí to, že ide o skutočnosti obchodnej, výrobnéj alebo technickej povahy, ich súvislosť s podnikom, ich skutočná alebo aspoň potenciálna materiálna alebo nemateriálna hodnota, ich nedostupnosť v obchodných kruhoch, vôľa k ich utajeniu a zabezpečenie ich utajenia.

3.1 Skutočnosti obchodnej, výrobnjej či technickej povahy súvisiace s podnikom

Samostatní finanční agenti pri vykonávaní činnosti nadobúdajú široké spektrum informácií. Na to, aby isté skutočnosti mohli tvoriť predmet obchodného tajomstva musia mať obchodnú, výrobnú či technickú povahu a súvisieť s podnikom samostatného finančného agenta.

Od okamihu vzniku oprávnenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta si tento vytvára databázu klientov.

Zoznam klientov možno považovať za skutočnosť obchodnej povahy (Ovečková et al., 2017). V tomto kontexte je nevyhnutné uviesť v čom sa premieta obchodný charakter predmetného súboru informácií a ako súvisí s podnikom samostatného finančného agenta. Podstatu činnosti samostatného finančného agenta tvorí sprostredkovanie uzatvorenia zmluvy o poskytnutí finančnej služby. Za uvedené prináleží tomuto subjektu odplata. Samostatný finančný agent nepredstavuje zmluvnú stranu zmluvy o poskytnutí finančnej služby. Zjednodušene môžeme konštatovať, že spája ponuku a dopyt po finančnom produkte. Ergo z hľadiska samostatného finančného agenta tvorí klient „najkľúčovejší element“ realizácie podnikania. Čím väčší počet klientov, tým pre podnikateľa (samostatného) finančného agenta vzniká vyššia pravdepodobnosť, že dôjde k sprostredkovaniu uzatvorenia zmluvy a následne k nadobudnutiu odplaty.

Klientmi samostatného finančného agenta sú fyzické aj právnické osoby. Zákonnodarca zaviedol legálnu definíciu pojmu klient na účely zákona o finančnom sprostredkovaní. Za klienta sa bez ďalších podmienok považuje tak fyzická osoba nepodnikateľ, ako aj fyzická osoba podnikateľ a tiež aj právnická osoba bez ohľadu na právnu formu, oblasť hospodárskej činnosti alebo napr. veľkosť podnikateľského subjektu, taktiež je potrebné pod pojmom klient chápať aj napr. samosprávne jednotky či štátne inštitúcie (Slezáková et al., 2020).

Od pojmu klient je nevyhnutné odlišiť pojem potenciálny klient. Potenciálnym klientom je akákoľvek osoba bez ohľadu na to, či ide o právnickú osobu alebo fyzickú osobu či už o nepodnikateľa alebo podnikateľa a ktorej je predložený návrh na sprostredkovanie finančnej služby (Slezáková et al., 2020).

3.2 Skutočná alebo potenciálna, materiálna či nemateriálna hodnota

Zákonom ustanovená požiadavka a zároveň element legálneho vymedzenia obchodného tajomstva, aby príslušné skutočnosti mali hodnotu, je naplnená vždy, keď ich hodnota - v ekonomickom kvantitatívnom ponímaní - je vyjadrená v peniazoch, napríklad výškou (odmeny, odplaty), tiež pomerom akým sa príslušné skutočnosti podieľali na zisku (Suchoža et al., 2016). Výška tejto hodnoty nie je rozhodujúca, môže ísť o hodnoty hmotnej aj nehmotnej povahy (Ovečková et al., 2017).

Klientske kontakty vo svetle predmetného znaku legálnej definície obchodného tajomstva je potrebné vnímať v dvoch hľadiskách.

Prvý aspekt reprezentuje skutočnosť, že z diapazónu klientov samostatného finančného agenta možno každej fyzickej alebo právnickej osobe priradiť hodnotu, ktorú „vygenerovala“ podnikateľovi. A to jednoduchým spôsobom. Klientovi kontaktovanému samostatným finančným agentom bude v nadväznosti na uskutočnenú analýzu jeho potrieb, znalostí, skúseností a jeho schopnosti znášať riziko predložená ponuka finančných produktov. Následne sa rozhodne pre uzatvorenie zmluvy o poskytnutí finančnej služby. Za zrealizované finančné sprostredkovanie prináleží samostatnému finančnému agentovi odplata od finančnej inštitúcie, ktorej finančné služby distribuoval. *Ergo* predmetná odmena, ktorú nadobudol samostatný finančný agenta, tvorí hodnotu „kontaktných údajov“ klienta.

Nemusi však ísť výlučne už o existujúcu hodnotu, môže ísť aj o skutočnosti majúce do budúcnosti možnú hodnotu či využiteľnosť pre podnikanie (Ovečková et al., 2017). Druhé hľadisko teda predstavujú zoznamy klientov ako potenciálna materiálna hodnota. Ide o priamu súvislosť so skutočnosťou, že potreby klienta vzťahujúce sa finančné služby podliehajú v čase zmenám (napr. v roku 2021 klient hľadá doplnkové dôchodkové sporenie, v roku 2022 zmluvu o úvere). U klienta do budúcnosti vždy bude existovať potenciál, že opätovne uzatvorí ďalšiu zmluvu o poskytnutí finančnej služby.

Máme za to, že aj údaje potenciálneho klienta majú potenciálnu materiálnu hodnotu, pretože aj keď títo boli oslovení a neuzatvorili zmluvu o poskytnutí finančnej služby ich preferencie sa *pro futuro* môžu zmeniť a finančný produkt im môže byť sprostredkovaný.

3.3 Skutočnosti nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné

Pod tento pojmový znak možno podriaďiť od skutočností, o ktorých neexistujú žiadne poznatky mimo podnikateľa a len on má výhradné znalosti a informácie o nich, po skutočnosti, o ktorých jestvujú určité všeobecné poznatky, no podnikateľ ich dovoľným spôsobom kompiloval, prispôbil svojim podnikateľským potrebám (Suchoža a kol., 2016). Nedostupnosť zložiek tvoriacich obchodné tajomstvo sa viaže na bežné obchodné kruhy, preto skutočnosti dostupné vo vedeckých, odborných kruhoch, resp. iných obchodných odvetviach môžu tvoriť obchodné tajomstvo podnikateľa, nie sú teda *a priori* z obchodného tajomstva vylúčené (Patakyová a kol., 2016).

Ako bolo uvedené vyššie, zákonodarca v platnej právnej úprave predpokladá, že samostatný finančný agent je oprávnený poskytovať súčinnosť klientovi pri správe zmluvy o poskytnutí finančnej služby a spolupracovať s ním pri vybavovaní nárokov a plnení plynúcich zo zmluvy, pokiaľ to jej charakter pripúšťa (napr. pri poisťnej udalosti). Medzi klientom a samostatným finančným agentom sa vytvára okrem iného aj na základe predmetnej spolupráce osobitný vzťah založený na dôvere. Samostatný finančný agent disponuje vlastnými informáciami ako stabilizovať svoj okruh klientov. Predmetné informácie nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné, keďže ide o výsledky činnosti jednotlivého podnikateľa. Každý finančný agent si volí svoje vlastné postupy akvizície nových klientov. Nedostupnosť zoznamu klientov a náročnosť jeho tvorby v obchodných kruhoch akcentuje okrem iného aj skutočnosť, že zákonodarca pripúšťa podnikanie tzv. tipérov. Ide o činnosť podnikajúcich fyzických alebo právnických osôb,

ktoré na základe a v rozsahu voľnej živnosti za odplatu poskytujú kontaktné údaje potenciálneho klienta a klienta samostatnému finančnému agentovi. Uvedené v § 1 ods. 2 písm. b) zákona o finančnom sprostredkovaní zákonodarca výslovne vyníma z pôsobnosti zákona o finančnom sprostredkovaní. Avšak samotné inkorporovanie predmetnej aktivity ako pomocnej a podpornej činnosti vo vzťahu k vykonávaniu finančného sprostredkovania podčiarkuje mimoriadny význam tohto podnikania pri získavaní klientov.

3.4 Vôľa utajiť informácie a zabezpečovanie utajenia

Vôľa utajovať informácie nepostačuje, utajovanie musí byť podnikateľom aj reálne zabezpečované (heslovaním prístupu k informačným zdrojom a počítačovým zariadeniam) (Ovečková et al., 2017). Vôľa podnikateľa utajovať skutočnosti môže byť vyjadrená ako v písomnom vyhlásení, tak i vo faktickom konaní (Suchoža et al., 2016). Zabezpečenie ochrany obchodného tajomstva zodpovedajúcim spôsobom je závislé od daností podniku, jeho veľkosti, štruktúry, členenia a pod., pričom ochrana tajomstva zo strany podnikateľa má byť nielen formálna, ale aj reálna (Patakyová et al., 2016). V praxi pri vykonávaní finančného sprostredkovania samostatní finanční agenti zabezpečujú utajenie zoznamov klientov najčastejšie prostredníctvom rôzneho softvéru.

Záver

Zoznam klientov samostatného finančného agenta tvorí obchodné tajomstvo, keďže sú kumulatívne naplnené znaky legálnej definície tohto právneho inštitútu zakotvené v Obchodnom zákonníku.

Zoznam klientov samostatného finančného agenta predstavujú skutočnosti obchodnej povahy súvisiace s podnikom samostatného finančného agenta, ktoré majú skutočnú alebo aspoň potenciálnu materiálnu hodnotu, nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné, majú byť podľa vôle samostatného finančného agenta utajené a samostatný finančný agent zodpovedajúcim spôsobom ich utajenie zabezpečuje. Obchodné tajomstvo ako predmet práv patriacich k podniku samostatného finančného agenta vzniká *ex lege*. Samostatný finančný agent nebude mať povinnosť registrácie alebo inú obdobnú povinnosť, ktorá by podmienila ochranu obchodného tajomstva.

Zoznam bibliografických odkazov

- Boháček, M., Jakl, L. (2002). *Právo duševního vlastnictví*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze.
- Daudrikh, Y. (2017). Správne delikty na finančnom trhu. In Zborník II. ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie BANSKOBYSSTRICKÉ DNI PRÁVA na tému „Kvalita normotvornej a aplikačnej stránky zákonnosti ako determinant právneho štátu“.

- Banská Bystrica: Belianum, Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Právnická fakulta UMB, pp. 285-292.
- Lazar a kol. (2018). *Občianske právo hmotné 2. Závazkové právo. Právo duševného vlastníctva*. 2., doplnené a prepracované vyd. Bratislava: IURIS LIBRI.
- Mamojka, M. a kol. (2016). *Obchodný zákonník. Veľký komentár. 1. zväzok*. Bratislava: EUROKÓDEX.
- Ovečková, O. a kol. (2017). *Obchodný zákonník. Veľký komentár. Zväzok I.*. Bratislava: Wolters Kluwer.
- Patakyová, M. a kol. (2016). *Obchodný zákonník. Komentár*. 5. vyd. Praha: C. H. Beck.
- Sidak a kol. (2014). *Regulácia a dohľad nad činnosťou subjektov finančného trhu*. Bratislava: Wolters Kluwer.
- Slezáková, A., Šimonová, J., Jedinák, P. a kol. (2020). *Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer SR.
- Suchoža, J. a kol. (2016). *Obchodný zákonník a súvisiace predpisy. Komentár*. Bratislava: EUROUNION.
- Veterníková, M., Holub, D., Kropaj, M., Magurová, H., Slezáková, A., Winkler, M., Hutta, M. (2017). *Základy obchodného práva pre ekonómov*. Bratislava: Wolters Kluwer.
- Vojčík, P. (2015). Know-how a jeho ochrana. *bulletin slovenskej advokácie*, 25(10), 10–16.
- Vojčík, P. (2016). *Teorie právní ochrany nehmotných statků*. Brno - Praha: Václav Klemm - Vydavatelství a nakladatelství - Metropolitní univerzita Praha.
- Winkler, M. (2020). Finančný poradca - definícia pojmu a podmienky výkonu činnosti v Slovenskej republike In Škrabka, Jan a Vacuška, L. (ed.). *Právo v podnikání vybraných členských států Evropské unie. Sborník příspěvků k XII. ročníku mezinárodní vědecké konference*. Praha: TROAS, s.r.o., 2020, pp. 120-128.